

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett
d. Din 2.—, do 100 vrt. Din 2.50, od 100 do 300 vrt. din 3.—, večji inserati pett
vrt. din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji din 12.—, za inozemstvo din 25.— Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krafijeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODROUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ITALIJA HOČE Z BOLJŠEVIZMOM ZAVOJEVATI BALKAN

Tajne zveze med fašisti in sovjeti — Poleg Paveličevih plačancev
naj boljševiki pomagajo Italiji v borbi proti Jugoslaviji

Beograd, 21. okt. »Politika« objavila zanimiv članek izpod peresa svojega diplomatskega sotrudnika o akciji tujih in sovražnih sil proti Jugoslaviji. Članek ugotavlja, da so se Italijani in Sovjeti sporazumieli za akcijo, ki ima za cilj, da se Balkan, na katerem sedaj dominira francoska zaveznična Jugoslavija, razdeli v sovjetsko in italijansko interesno sfero. V članku pravi:

Ta ideja je nastala v marcu l. 1927., ko se je eden izmed najbolj odločajočih fašističnih politikov v Ženevi sestal s sovjetskim vojnim komisarjem Pugachevom, s katerim je imel zaseben razgovor o tem, kako se italijanski in sovjetski interesi na Balkanu neobičajno skladajo, ker prihajajo tu v neposredno nasprotje z angleškimi in posebno francoskimi. Fašistični diplomat je ugotovil, da je treba obžalovati, ker doslej ni prišlo do sporazuma med italijanskim in sovjetskim diplomacijo o balkanskih problemih in ker se niso proučile možnosti o skupni akciji po enotnem načrtu, računajoč pri tem s skupnimi interesmi. Sovjeti šef tajništva za bližnji vzhod Karahan je kmalu nato odpotoval v Rim in po dolgotrajnih razgovorih, ki sta jih

imela Karahan in Litvinov, je bila l. 1929. sklenjena konvencija, po kateri so se balkanske države razdelile v italijansko in sovjetsko interesno sfero. Konvencija je določala nedotakljivost italijanskih interesov v Albaniji in Dalmaciji ter posebno interes Sovjetov v Hrvatski. Na podlagi tega se je pologama organiziral poseben balkanski aparat teh dveh sil. V Italiji je bil ustavnovljen poseben odbor pod pokroviteljstvom D'Annunzia, ki je pričel delati v najstrožji tajnosti. Predvsem pa so se Sovjeti vsekakor hoteli izogniti vsem zapletljajem, v katere bi sami zašli, in so zaradi tega organizirali svojo akcijo na Balkanu pod firmo raznih dozdevnih narodnosti na ozemlju Jugoslavije in še posebej pod firmo bolgarskih komitejev makedonskih separatistov in celo albanskih muslimanov. Ves aparat je delal v popolnem skladu s komunistično centralo na Dunaju. Na Reki, v Zadru in v drugih krajih so bile ustavnovljene postale za komunistične kurirje, ki so pričeli delati pod neposrednim vodstvom in zaščito tamkajšnjih fašističnih hierarhov. Celo italijanska anarhistična skupina pod vodstvom Frankinija se je stavila sovjetom na razpolaga. Pristopil je

v to akcijo tudi nekdanji italijanski anarhist Peter Rubino. Sovjeti so za to akcijo izdali strog ukaz, da je treba delati tako, kakor da bi delala Italija, Albanija ali pa makedonstvujuchi.

V pričetku septembra so z neko turško ladjo odpolali iz Odese na Balkan večjo skupino makedonskih in srbskih komunistov, ki so bili za to akcijo na poseben način usposobljeni v šoli G.P.U. Iz teh komunistov so sestavili »leteče oddelke«, ki jih vodi Bolgar Doržev in ki imajo nalogo, da izvršijo celo vrsto atentatov v južnih pokrajinah naše države. Ti komunisti so dobili celo ponarejen jugoslovenski in grški denar ter valute drugih držav, ki so jih ponaredili v sovjetskih državnih tiskarnah. Sovjeti arzenal v Odesi jih je opremil tudi z orožjem in strelivom, ki pa ni ruskega, marveč grškega, italijanskega in bolgarskega izvora. Italia je medtem pricela oboroževati muslimanske plemena v Albaniji. Doslej je dosegla v tem pogledu le malo uspeha. Organizirala je tudi sovjetskim slične leteče oddelke, ki jih bodo posiljali iz Barija. Brindisi in Trsta čez mejo na jugoslovensko ozemlje.

Državni komisar na Dunaju?

Avstrijska vlada hoče posnemati Papena - Silna poustreitev političnega položaja

Dunaj, 21. oktobra. Včeraj se je pričelo zasedanje avstrijskega parlamenta. Otvoritvena seja je bila dokaj viharna in je znova pokazala naraščajočo napetost, ki se podlagoma spreminja v položaj, povsem sličen položaju v Nemčiji. Kancelar Dollfuss kaže celo skomine posnemati Papena. Socialni demokrati so namreč zahtevali razpust parlamenta in razpis volitev. Soc. demokrati poslane, dunajski župan dr. Seitz je namreč stavljal dva konkretna predloga: 1. Naj se parlament razpusti in določi 27. november za dan novih volitev in 2. naj se vladi z ozirom na njeno partizansko postopanje izreče nezaupnica.

Nato je kancelar Dollfuss izjavil, da neče politizirati z Seitzom, ker smatra,

da je to pod njegovo častjo. Ta izjava Dollfussa je povzročila veliko razburjenje in je zelo poostriла notranje-politični položaj. Dunajski župan dr. Seitz je v svojem govoru še izjavil, da je od državnega tajnika za varnostno službo Fayu dobil navodilo, naj prepove za nedeljo sklicano socialno-demokratsko zborovanje. Seitz pa je izjavil, da zborovanja ne bo prepovedal ter se bo vršilo v zaprtih prostorih. To je še bolj poostriло konflikt z vlado, in ni izključeno, da bo vlada nastopila proti Seitzu kot dejelnemu glavarju. Snoči so bile razširjene govorice, da namerava vlada odstaviti Seitzu kot dejavnega glavarja, razpustiti dumajski občinski svet ter po vzorcu Papena imenovati državnega komisarja.

sedno poročilo: Glavno delo na šolskem polju smo letos vrili na Koroškem. Že predlanškim smo poslali tja 30.000 šilingov kot glasovno darilo in sedaj žanjam prve sadove. Visoko v Karavankah se je sezidal judiska šola v Slovenj Plajberku v dvozadnino, obmejna občina je dobila svoje drugo šolsko poslopje na Ljubljano. Ob robu Karavank leži Žitarras: tam smo razširili dvorazredno ljudsko šolo v trorazredno. V tej občini, v kateri leži tudi Miklavčev, se nam je posrečilo razširiti nemščino na vse izredce. To omenjam zaradi tega, ker je korosko šolstvo za slovenski del na dvozadni podlagi in je ta oblika najboljša za širitev nemščine v teh krajih. Tretjo šolo smo sezidali v neposredni bližini Pliberka v blaški občini: pri Božjem grobu smo postavili dvorazredno in uvedli razširjen nemški pouk. Z denarjem smo podprli zidavo šole v Vabli vasi pri Pokrčah, ki je popolnoma nemška, kar je za ureditev narodnosti meje sila važno. Tod se pominja narodnostna meja počasi čez cesto Celovec - Velikovec proti jugu. Za zadnji del delcev smo dali denarno podporo za zidavo oz. prizidavo šol v Črešnjah in v Št. Štefanu pri Zili, ker tod niso sprejeli ničesar iz glasovnega darila. Z denarjem smo nadalje podprli zidavo nemške cerkev v Podroščici, ker smo smatrali za potrebitno, da se nudi Nemec v Podroščici nemška božja služba. Jasno pa je, da s tem svojega dela za južno Koroško nismo zaključili in da nas čaka še velik delokrog v velika naloga. Naj omenimo, kdo je naša podpora najbolj potrebna: v Medgorjah pri Celovcu, ki so važno zatočišče nemščine proti jugu, nadalje je najnaj potreba zidave novega šolskega poslopja v Kazazah, ki imajo sedaj za 140 otrok kmaj en sam razred in jih morajo zato poučevati celo v župnišču. Veliki del tega ljudstva je nemškozaveden in vnet za našo stvar.

Sledijo poročila za Gradičansko in avstrijsko Slovaško. Iste številke, isti žalostni uspehi in ista nacionalna nestrost je v njih kot v poročilu za Koroško.

In ti ljudje se bojejo obenem izigravati kot zagovorniki manjšinskih pravic! Menda bo res že skrajni čas, da se v tem rodu vzbudijo ljudje s treznejšim in bolj nemškim naziranjem in ni najzadnja dolžnost nemških manjšin v drugih državah, da v lastnem interesu in s svojim vplivom storijo enkrat konec tako naivnodržanemu počenjanju nekaterih prepnamev. Izgledi spreobrnitev so seveda še sila majhnih, če beremo poročilo z zborovanja katoliškega nemškega dijavnika na avstrijskih visokih šolah, ki se je vršilo preteki teled v Solnograds. Glasni se sledete: Katoliški nemški visokošolci v Avstriji vzamejo narodno-politično delo Sjdmarske z zadovoljstvom na znanje in priporočajo svojim članom velop in sodelovanje v tej obsežni narodni organizaciji.

Sicer pa je tako verjetno in v sedanjem splošnem rasvoju ležeče, da se bodo posamezne države vrátili ne samo na gospodarski in politični polju marveč tudi v religiji manjšinskih vprašanj na pot preiscriti v misli »oko za okos. Tako pride začeta manjšina vse do zasilne režije.«

Ponemčevanje koroških Slovencev

Letno poročilo avstrijske ponemčevalne organizacije »Schulverein Südmark« priznava, kako Avstrijci izigravajo manjšinsko zaščito

Celovec, 21. oktobra. r. »Koroški Slovenski poroča: Nemška šolska bojna organizacija Schulverein Südmark priobčuje obširno poročilo o velikih uspehih letosnjega raznoredovalnega dela. Istočasno, ko je nemški zastopnik pri Družtvu narodov govoril lepo besede o manjšinski zaščiti in o potrebi, da se dodeli Družtvu narodov poseben manjšinski oddelek, ki naj se bavi s položajem posameznih evropskih manjšin in ki naj zavrsti ves vpliv mednarodne organizacije v doseglo pravničnem od-

nosov držav do njihovih narodnih manjšin. Res velik kos držnosti ali naivnosti!

Schulverein Südmark je organizacija z nalogo, da vrši nemško propagando ob nemških mejah in tako pridobiva za svoje rojake novo zemljo z raznoredovanjem nemških rodov. Stara in izza predvojne dobe znana organizacija z izrazito pangermanističnimi cilji!

Letos se je delovanje te nemške nacionalne organizacije osredotočilo na osmeli koroških Slovencev. Takole se glasi dobre-

Dvanajsta ura

naše umetnosti

Beseda Riharda Jakopiča o obupnem položaju slovenske umetnosti

Ljubljana, 21. oktobra.

Iz obupnega srca je privrel Rihard Jakopič »Opomine, ki ga je snoci v srebrni dvorani hotela Union prečital na ožjem sestanku zastopnikov slovenskega razumništva. Na sestanku, ki sta ga sklicala, Rihard Jakopič in slikar Inchostri, je bilo povabiljenih nekaj nad 30 oseb, prislo jih je pa le 17. Razen sklicateljev same literatur, nekaj umetnostnih kritikov in sama dva ljubitelja umetnosti iz tistih krogov, ki si umetnost lahko privočijo. Vecina povabiljenih, ki niso prišli na ta dogovoren sestanek, so likovnim umetnikom naklonjeni zastopniki pridobitnih krogov.

Jakopič se je zahvalil udeležencem, ker so prišli na tragičen večer, ki naj se po njih dobri volji in pomoci izpremeni v sestanek za slovenske umetnike, obenem pa je pojasnil, da umetnikov ni vabil, ker so prizadeti, nato pa prečital obščen »Opomine, ki iz njega posnemamo le nekaj najmarkantnejših stvari.

V uvodu navaja Rihard Jakopič značilne izjave nasih gospodov o umetnosti. Neki obč. svetovalci je dejal: »Sloveni ne potrebujejo umetnosti, nek drugi gospod je pa poročil: Enega muzikantja podpiramo na Dunaju, enega kmeta iz Sorice smo poslali v Gradec se malarije učiti. Ivan Grohar je namreč dobival 100 goldinarjev podpore na leto. Tudi župan dr. Ivan Tavčar je Jakopičevi soproti, ki ga je prisla prošte podpore, poznavajoč naše razmere, v dobrém svetoval, naj Jakopič raje ostane v Münchenu.

To se je zgodilo tedaj, ko so mnogi že zaslužili, da je le v duševnem delu naše življenje in naša bodočnost ter da je umetnost najslnejsja moč malega naroda, ki mu je ne more in tudi neče pokončati noben drug sovražnik kot le - lastna neumnost.

Grobarji kopijojo velik grob, da pokopljajo vso našo kulturo. Njej preti pogin, da se duševni delavci rešujejo v službe in je le malo še »svobodniki«.

Pretrstivo je mojster Jakopič opisal nerazumevanje in preziranje umetnosti s strani pridobitnikov, saj je umetnik, če zbole, brez zasluga in denarja, da ga vržejo iz stanovanja, njegova dela pa razen upnik na vse strani, a družina umira.

Vendar je pa umetnost duša naroda, njegova pravica in tudi njegova dolžnost! Vsak gospodar plača svojega hlapca, edino umetnik nima zagotovljene spodbne življenja, zato mora narod skrbeti zanj. Zato smo prišli skupaj, da si izpravimo vest in doženemo resnico.

Ko je mojster dokazal potrebo umetnosti, je ogorčeno vzkliknil:

»Ce je umetnost nepotrebna, razdenimo vse, razbijmo kipe, razrežimo slike ter požigmo vse božje modrosti, podžigmo svojo voljo zognjem volje ter začnimo! Ce smo pa le pajaci, zanikni cagavci in jokave Sleva — utihimo in kljemo svoje glave in čakajmo vdano, da nas usoda premeje in prekuha.«

Opravil sem svojo dolžnost — Morda zadnjo...«

Zdaj gorovite vi drugi in pošteno in hitro dogovorite, ker ura se že izteka — jaz pa grem domov »Spomine« pisat in pestovati svoje skrbi. Labko no!

Ali mojster ni mogel oditi. Še je pojasnil, da je na sestanku povabil svojo vest in nasproti njega bi moral sedeti, pa se je odpeljala v Beograd.

Drugi sklicatelj Inchostri se je opravil, da na sestanku za slovensko umetnost govoril srbski, ker slovenski še ne zna, nato je pa predlagal banskega svetnika Evgenia Lovšina za predsednika, ki je vodil do golgotajno velezanimivo debato, omeniti pa moramo, da je predsednik sam sprožil največjega uvaževanja vredne ideje, ki bi res moglo koristno učinkoviti na zboljšanje bednega stanja naših umetnikov. Oglašili so se drugi z daljšimi predlogi, ki so svetovali toliko tehtnega v pametnega, da nam eni številki ni mogoče objaviti. Zato naznamo!

anketo, kako pomagati slovenskim umetnikom,

ter prosimo vse govorilke snočnjega sestanka, naj nam pošljijo svoje predloge, razen njih pa vabimo seveda tudi vse, ki jim je pri srcu slovenska kultura, da se te anketke udeleže z resnimi nasveti. Vsi krogci naj se oglaste in gotovo bo naši umetnosti pomagano!

Viljem se že pripravlja na povratek

London, 21. oktobra. g. »New Chronicle« javlja iz Doorna, da razvija bivši nemški cesar Viljem v zadnjem času zelo živahnopolitično delovanje in da je sprejel več političnih osebnosti iz Nemčije. Nizozemska vlada je zaradi tega vzneviričena. Govori se celo, da se Viljem že pripravlja na povratak v Nemčijo.

Uradnik železniške policije — atentator

Berlin, 21. oktobra. AA. Aretacija nadzornika železniške policije Norda je združila ogromno senzacijo v javnosti. Ugotovljeno je, da je Nord izvedel s svojimi pajdaji v zadnjih letih mnoge atentate proti vladkom in železniškim napravam v magdeburgskem okraju. Policija bo zdaj aretirala še njegove pajdaje. Dozdaj je bil aretiran prvi tajnik železniške direkcije v Magdeburgu, ki se svojo krivo že priznal. Ker je Nord sodeloval in celo vodil preiskave o atentatih na železnicu, je jasno, da je mogel ščititi vse sokrivate.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 2309.29 — 2320.05.

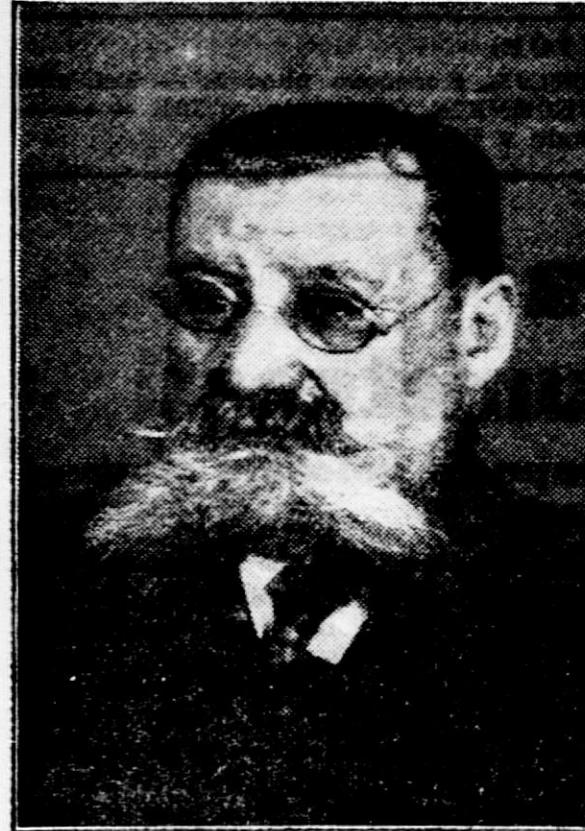
Berlin 1362.08 — 1372.88, Bruselj 798.02 —

801.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London

Dragotin Hribar 70 letnik

Ljubljana, 21. oktobra

Ce o katerem možu našega gospodarskega sveta lahko rečemo, da se je napravil čisto sam, velja to o predsedniku Zvezze industrijev namreč o g. Dragotinu Hribaru, ki jutri praznuje svojo sedemdesetletnico. Ponosni smo lahko, da imamo za naše malo število prav mnogo uglednih gospodarskih veljakov, ki so se z nimi povzeli na višino, saj to dokazuje vse velike naše talente za gospodarstvo, kar je najtolajnivek v odločnih urah gospodarske krize.

Jubilant je bil rojen 22. oktobra 1862, kot sin mestanskih staršev — večina naših selimademanov je pa z dežele. Po šoli ni šel v trgovino, temveč učil se v Blaznikovo tiskarno črne umetnosti. Komaj polnoleten, je bil že upravitelj Narodne tiskarne, obenem pa tudi sotrušnik »Slovenskega Naroda« in čez leto dni že tudi njegov odgovorni urednik, a prej je kot novinar sodeloval že pri »Novicah«. Če bi bil ostal urednik, bi gotovo ne bil prezident Kranjske hranilnice, niti predsednik Zvezze industrijev.

Zatorej se je 1890 preselil v Celje, tedaj še dolgo poznene za slovenske »odgovorne sila« nevarno mesto, še bolj s pogubo preteče pa slovenskemu trgovcu, obrotniku, industriju ali pridobitniku sploh. Samo bal se ni in nase se je zanesel, pa je slo. Kmalu je bil v Celju lastnik prve slovenske tiskarne, knjigarnice in trgovine s papirjem. Slovenija je ustanovitelja tiskarne spoznala po njegovem »Ilustrovanem našromednem koledarju«, ki ga je izdajal mnogo let. Ta koledar je pa imel nekaj posebnega, česar pri slovenskih knjigah niti v Ljubljani nismo bili vajeni: okusno opremljen, da, celo eleganten je bil! Jubilant ima zašluge tudi na umetnostrem polju! Okusna na opremi knjig, dobre reprodukcije del mladih slovenskih umetnikov — vse to nam je pričel pošljati iz Celja, nadaljeval je pa z delom v Ljubljani.

Za povzdigo slovenskega gospodarstva zavzetega moža so pa že tedaj pokazale tudi glavne knjige, ki jih je izdal, namreč vredne knjige za naše obrne šole in več drugih gospodarskih spisov.

Iz življenja Slovencev v Ameriki

Rodbinska tragedija. - Nesreča in dva samomora. - Praktičen mož Smrt kosi. - Šubelj pri Rooseveltu

Nedavno smo poročali o rodbinski tragediji, ki se je odigrala 19. septembra v Clevelandu, kjer je Anton Bučan streljal na svojo 25-letno ženo Faniko in ranil tudi svojega otroka. Zakonca sta bila ločena. Pred mesecu je žena, ki je bila poklicna plesalka, zapustila moža in se z dvema otrokom vred preselila drugam. Mož je najel sobi blizu njenega stanovanja, često je prihajal k ženi ter jo prosi, naj se vrne k njemu. Usodnega večera je stala na pragu svoje hiše s sinčkom Tonetom. Mimo je prišel mož, prikel otroka in ga hotel odpeljati. Med zakoncem je nastal preprič, med katerim je Bučan nenadoma potegnil samokrem in strejal na ženo. Zadel jo je trebuhan in jo smrtnonevarno ranil. Druga krogla je lahko raniha sinčka na obrazu. Bučan je pobegnil, ženo in otroka so pa morali prepeljati v bolnico.

Žrtev hude nesreče je postala v Brooklynu 24-letna Stefania Rozmanova. Padla je pod vlek podzemne železnice, ki ji je odrezal levo nogo nad kolonom in stopalo desne noge. Najbrž je že umrla.

Blizu kraja Kington, West Virginija, so 10. septembra v gozdu našli mrtvega Janeza Dolesa, ki so ga pogrešali že več dni. Zdravniška komisija je ugotovila, da je mož izvršil samomor. Pokojni je bil doma z Blok. Zadnje čase je bil zelo potrt zaradi neozdravljive bolezni. V Ameriki je bil precej poznan in med rojaki zelo priljubljen.

V kraju Withe Valley si je pa končal življenje Matija Primožič, ki so ga našli obešenega blizu njegove hiše. Vzrok samomora je bila menda beda. Zapustil je ženo in sedem otrok. Pokojni je bil doma z Stare Oselice, vas Podgora. V Ameriki je živel 30 let, star je bil 49 let.

V Clevelandu je bil Josip Medveš že precej časa brez dela. Z družino vred je živel v veliki bedi in ker si ni vedel drugače pomagati, je vrgel debel kamen v veliko izloženo okno ter ga razbil. S tem je opozoril oblasti naše. Moža so prijeli in moral je pred sodnikom. Zanimivo je, da ni bil obsojen, pač pa mu je sodnik obljubil, da mu bo preskrbel službo.

V Calumetu, država Michigan, je podlegel 26. septembra posledicam ponesrečene operacije slepiča župnik Luka Klopič, star

Kakor vsak zaveden Slovenec v Celju, je bil seveda tudi lastnik slovenske tiskarne politik. Ni se bal za svoje podjetje v Celju in je pogumno nastopal kot govornik po ogroženih krajih Štajerske, zlasti te pa budil narodno zavest kot zastopnik CMD med Korosci. Ustanovil je in tiskal ter deloma tudi sam urejal »Domovino«, ki je bila upriven organ kluba slovenskih drž. poslancev. »Domovini« je bil priložen »Obrire«.

Ko je bil Dragotin Hribar še v Celju, je l. 1899. v Ljubljani ustanovil tovarno pletenin in tkanin, poznene jo je pa izpolnil in povečal, da spada z okroglo 200 uslužbencem med prva in najmodernejsa podjetja te vrste v državi. Tudi že blizu 60 let staro Šumfjevo tovarno kandidov in slavič v Ljubljani je prevzel, jo seveda razširil in moderniziral.

Premajhno je agilnemu in ambiciozemu Dragotinu Hribarju postal Celje in l. 1902. se je preselil nazaj v Ljubljano. Tudi tu je ustanovil trgovino s papirjem, tiskarno in založno knjigarno, ki je izdajala tudi lepo ilustrirano revijo »Sloven« celih 13 let ter humoristični list »Jež«, a med njunimi sotrudniki je bil tudi lastnik Dragotin Hribar. Izdal je tudi prvi naš adresar.

Kako spoštovanje in zaupanje si je pridobil kot trgovec, tiskarnar, kot organizator in tovarnar, nam priča izredna čast, ki mu jo je dodelila ob prevratu l. 1918. deželna vlada za Slovenijo, ko je imenovala za predsednika naistarejšega, najboljgatejšega in najbolj nemškega denarnega zavoda v deželi, namreč tiste za našega kmata kakor pekel ali nebesa gotove in po božje spoštovane »Kranjske Šparkase«, ki jo je nato dolgo vodil pod edino upravičenim slovenskim imenom »Kranjske hranilnice«.

Ali z leti so se na naporov vajena pleča vedno bolj kopile tudi funkcije in časti, ki jih ni brez skrbi. Že pred prevratom je bil Dragotin Hribar član razsodiča Delavske zavarovalnice v Trstu, predstevce naše OZUD, mnogo let je bil pa tudi za sodnikačka pri trgovskem in obrtnem sodišču v Ljubljani. Močan in trden je sedemdesetletnik g. Dragotin Hribar in je še vedno delaven odbrornik raznih humanitarnih in kulturnih ustanov, zlasti pa gospodarskih, saj je član upravnega sveta Dunavsko-savske-jadranske železniške družbe, član uprave Narodne banke v Beogradu, predsednik Sindikata lokalnih železnic v Sloveniji, podpredsednik Ljubljanskega velesejma, predsednik Ljubljanske borze, predsednik ZTOI in predsednik Zvezze industrijev.

Dolga in trudoporna je bila pot od tiskarskega vajenca preko žurnalista do teh v našem gospodarskem življenju tako važnih in odgovornih najvišjih čast! Ali ob cesti borb in naporov so bile tudi rože, rodile so zlate sadove in nemirljive resnice spoznani, a ob poti se je simpatičnemu in vedno delavnemu in ustvarajočemu možu pridružilo tudi mnogo prijateljev in odkritnih častilcev ne samo doma, nego po vsej Jugoslaviji. Mnogi mu čestitajo, občudovajo uspehe in še ohranjene moči, pa bini med prvimi ne čestital in se z najboljšimi željam ne veselil jubileja svojega nekdanjega odgovornega urednika g. Dragotinu Hribarju — »Slovenski Narod«.

Svetokriški župnik g. Franc Krašnja je po lepem nagovoru blagoslovil krasno izdelan relief sv. Bernarda (delo domačega umetnika g. Jožeta Višnja), nato pa se kočo. Po blagoslovu so govorili zastopniki društva, ki so »Skal« čestitali tako lepo uspeli gradbeni akciji. Gospod Kastelic je v svojem pozdravnem govoru izrazil željo, da bi se koča na Rožci čimprej povečala tako, da bi v njej vedno dosti prostora za vse prijatelje belega sporta. Slavnost je potekla planinsko domače, na kar se je razvila prijetna zabava s planinskim banketom in filozovo pojedino. Šele v mraku so se jele razhajati posamezne skupine udeležencev, koča pa, ki je ostala sama sredi sveže zasnežene planine, jih je vabil s svojo domačnostjo nazaj v svoje narode.

Podzemno straniče dobrimo

Ljubljana, 21. oktobra.

Beograd ga že imela, Zagreb tudi in zdaj ga bomo prav kmalu imeli tudi v Ljubljani, podzemsko straniče namreč pod tromostovjem. Vhod v moški oddelek je na levem mostu, prihajajoč s Stritarjeve ulice, dočim je vhod za ženske na desnem mostu. V moškem oddelku je vzdihani 7 stojšč (pisoarjev) ter dve angleški straniče z umivalnikom, nato sta pa dve sobici za oskrbnico. Stojšča so že izgotovljena, skoljki pa bosta v kramku nameščeni. Tla v straničah, kakor tudi predprostor je pokrit s keramičnimi ploščicami, ki so jih odstranili s hodenikov. Tudi zid bo do višine 2 m obložen s svetlorumenimi ploščicami. Na ženski strani so 5 straniče z umivalnikom in prav tako dve sobici za oskrbnico. V vseh prostorih bodo dvojna okna, tako da bo tudi pozimi razmeroma toplo. Vsa dela bodo končana do konca novembra, in to le zaradi tega, ker se je dobava ploščic iz Nemčije zaradi sedanjih valutnih in deviznih odredb, sicer bi se z delom že prej pričelo. Na hodnikih ob Ljubljani pod gladino ceste bo nameščena prav takoj ograja iz balustrav, kot je na tromostovju. Z delom pa prično najbrž še v drugi polovici prihodnjega leta, ker ta postavka v proračunu še ni bila obravnavana. Ko bo vse delo končano, bo mestu vesekar v velik okras, za kar gre zahvala našemu mojstru Plečniku, ki je napravil načrt.

Po prvotnem načrtu so namevali zgraditi poleg moškega straniča javno primo koper za delavce. To namesto so pa morali opustiti, ker se je pokazala večja potreba za nameščenje novih transformatorjev. Transformator, ki stoji ob francoskanski cencini je maskiran s kioskom, je premajhen, prostor za nove transformatorje pa je najbolj primeren pod tromostovjem, ker na ta način ne ovira prometa. Zdaj nameščajo dva nova transformatorja poleg moškega straniča. Imela bosta po 160 kw in oskrbovala bližnjo okolico na levem in desnem bregu Ljubljanskega. Skrbela bosta predvsem za razsvetljavo na mostu in v straničah. Novi transformator bo tudi zalažal iz izmeničnega tokom na 220 voltov neboličnik in je bil tozadovni kabel že napeljan pod desnim hodnikom v Prešernovi ulici.

Čigavo je kolo?

Trebnje, 20. oktobra.
Orožniki v Trebnjem so zopet zapečili v bližini Trebnjega pod ceno prodano kolo, za katerega se domneva, da je bilo ukradeno. Kolo je znakmo »Majesty«, tovarniški štev. 40585 in je vredno 200 Din. Kolo je žemo emajlirano in ima na ogrodju modre pasove, obrobljene z rdečimi črtevami, v sredini zvonca ima grb s krono, ter črno belo zastavo z napisom »Cycles A. Seidlere. Metz. kolo je francoskega izvora in prostega teka. Znaki po ogrodju kažejo, da je bilo kolo prepeščano. Kolo je prodal neznanec za Din 280 nekemu tukajšnjemu kupecu, isti ga je pa prodal naprej svojemu bratu za Din 380. Neznanec je kupcu kupeval listek, na katerem je kupec na nje-

govo željo napisal prodajalčev ime, ki se glasi: Kuhar Alojzij, tovarna Železa Jese. Ned pogovorom je še izjavil, da je v zadnjem času delal v tovarni kopit v Sevnici in da odhaja na novo službeno mesto na Jesenicu.

Ker je bilo kolo prodano pod ceno, je jasno, da je bilo ukradeno. Lastnik si kolo lahko ogleda na žandarmerski stanicu v Trebnjem, kjer ga dobi nazaj. Citateljem je gotovo še v spominu poročilo »Sloven. Narod« iz Trebnjega o treh ukradenih kolehih, ki jih je orožništvo zaplenilo v okolici Trebnjega in so bili ravno tako, kakor ta, prodani pod ceno. Na podlagi poročila v »Sloven. Narodu« si je kolesa ogledalo več lastnikov in dva oškodovana sta svoji ukradeni kolesi na orozniški stanicu v Trebnjem tudi dobila nazaj. Istočasno je bil pa spoznat storlec v osebi znanega, že večkrat kaznovanega tatu R. K. iz Odrge pri Trebnjem.

Danes in jutri ob 1/4 popoldne, v nedeljo ob 11. dopoldne

Bela opojnost

Najlepši film zimskega sporta

ZKD film v

ELITNEM KINU MATICI

Otvoritev koče na Rožci

Jesenice, 19. okt.

V nedeljo 16. t. m. so Skalaši otvorili svoje smuško zavetišče na planini Rožci. Karavankso so se odede v prvi sneg in na Rožci sami je bilo snega do gležnjev. Ob 11. je zaplapalna na visokem drogu državna trobojica in poleg nje skalaska zastava. Udeleženci, ki jih je bilo lepo število, so se zbrali v koči. Namesto odstavnega predsednika jesenške »Skal« mag. phar. Ferda Hudine, ki je pri vojski, je pozdravil navzočo plamince in zastopnike tovariških planinskih in športnih društev Jože Čebulj ter se v lepih besedah zahvalil vsem, ki so na ta alj oni način pripromogli, da se je zgradilo in opremilo brez velikih stroškov licno smuško zavetišče. Osobito se je zahvalil gospodarskemu odsekovi občine Jesenice, predvsem gg. Andreju Čuferju, mestnemu županu mag. pharm. Jožetu Žabkarju ter ministru za trgovino in industrijo g. Štefanu Mohoriču za nakazano podporo. Otvoritveni govor je zaključil z željo, da bi koča v polni meri služila svojemu namenu v tovariski medsebojni ljubezni in v ljubezni do božjega solnca in prirodnih krasot naše zemlje. —

Svetokriški župnik g. Franc Krašnja je po lepem nagovoru blagoslovil krasno izdelan relief sv. Bernarda (delo domačega umetnika g. Jožeta Višnja), nato pa se kočo. Po blagoslovu so govorili zastopniki društva, ki so »Skal« čestitali tako lepo uspeli gradbeni akciji. Gospod Kastelic je v svojem pozdravnem govoru izrazil željo, da bi se koča na Rožci čimprej povečala tako, da bi v njej vedno dosti prostora za vse prijatelje belega sporta. Slavnost je potekla planinsko domače, na kar se je razvila prijetna zabava s planinskim banketom in filozovo pojedino. Šele v mraku so sejele razhajati posamezne skupine udeležencev, koča pa, ki je ostala sama sredi sveže zasnežene planine, jih je vabil s svojo domačnostjo nazaj v svoje narode.

Leharjeve operete

Ljubka filmska opereta

Ljubljana, 21. oktobra.

Z sama vest, da je Franc Lehar, mojster najznamenitejših operet, komponiral novo opereto, je močno razveselila za lepe operete navdušeno občinstvo. Libreto te operete, ki se imenuje »Valček sreča«, je napisal eden najboljših avtorjev filmskih del Billie Wilder, ki je dejanje filma prenesel na Dunaj. Režija je v spretnih rokah talentiranega režisera Viktorja Jansona. Film »Valček sreča« ima vse vrline izvrstne filmske operete, ki bo nedvomno navdušila tudi pri nas najširše kroge občinstva.

V glavnih vlogah srečamo same znane filmske igralce in igralke. Palmo nosi severa državnica Martha Eggerth, ki je nam ostala nepozabno v spominu od zadnjega triumfa, ki ga je dosegla s svojo vlogo v opereti »Pesem, poljub, delek«. Poleg nje moramo prav posebno omeniti Rolpha Gotha, Lizzi Natzler, Paula Hörbigerja, Ernsta Verebesa, Alberta Pauliga in Ido Wüst. Solo točko poje tudi znameniti komorni pevec Marcel Witrich. Glavna vsebina filma je ljubavni roman dveh mladih parov, ki se po mnogih zapeletljajih končno zdrži. Film preveva krasna Leharjeva glasba, novi poskočni slagerji, ki bodo kmalu znani vsemu mestu.

Premiera filma, ki bo zasenčil slavo ne-pozabnih operetnih filmov »Dvoje sreč v % taktu«, »Valček ljubezni«, »Srečna sreča« itd. bo jutri v Elitnem kinu Matici.

Jutri premiera

Narodne sledališče

Drama

Začetek ob 20.

Petek, 21. oktobra: Gospa Inger. Premiera, Red B. Sobota, 22. oktobra: Strast pod bresti. Red D. Nedelja, 23. oktobra: Roksi. Izven. Znizane cene. Ponedeljek, 24. oktobra: Zaprt.

Jutri Lehárjeva opereta VALČEK SREČE

Najslajši film te sezone! Muzika in šlagerji te operete bomo razgibali staro in mlado. — V glavnih vlogah

M A R T H A
E G G E R T H

Ernst Verebes
Rolph Goth
Paul Hörbiger

Jutri premiera! !

Dnevne vesti

Potožaj privatnih nameščencev. V Čakovci so imeli privatni nameščenci te dni zborovanje, ki je na njem glavni referent ugotovil, da je postal del privatnih nameščencev problem zaradi prevelike obremenitev in predolgega delovnega časa, kar privatne nameščence zdravstveno ubija, to se pa zoper pozna na poostrovi konkurence. Plače privatnih nameščencev padajo. V sedanjih razmerah privatni nameščenci kakor tudi delavci kot poedinci nič ne pomenijo, temveč si lahko samo s kolektivnimi akcijami zboljšajo gmotni in sočitljivi položaj.

Telefonski promet s Poljsko. Prometni minister je odobril ureditev telefonskega prometa med Jugoslavijo in Poljsko. S Poljsko bodo med drugimi lahko govorili preko Avstrije in Češkoslovaške Ljubljana, Čakovec, Domžale, Jesenice, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Ptuj, Slovenska Bistrica, Šoštanj, Zidan most. Za kraje, ki bodo govorili preko Avstrije in Češkoslovaške, bo za prvi poljski pas znašala taksa 7.8 zl. franka, za vsak nadaljnji poljski pas pa za 0.60 zl. franka več.

Podražitev kruha na Sušaku. Sušanski peki so zaradi podražitev moke podražili kruh na 50 par per kilogramu. S tem je seveda prezadeto v prvi vrsti siromašno prebivalstvo.

— 50 milijonov na leto za drva. Zagrebčani porabijo na leto okrog 25.000 vagonov drv, ki stanejo približno 50 milijonov Din. Letos pa računači, da bodo porabili drv manj, ker ljudje nimajo niti za drva denarja. Revezzi bodo morali pač zmrzovati. Drva so letos cenejša, kakor druga leta.

Podružnica SPD Zidan most sporoča, da je Planinski dom na Lisiči odprt in oskrbovan.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. novembra ponudbe glede dobave 40.000 kg mokre, 2000 kg svinjske masti, 600 kg jecmenove kave, 300 kg cikorije, 1200 kg terpentino-vuge mleka, 600 kg sirove kave, 600 kg bučnega olja. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

Podružnica raznega blaga. Dne 22. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici v Ljubljani prodaja raznega blaga: volnene tkanine, lovskie puške, saharin, svilene in polsvilene tkanine, blickle, pletena košara.

Razpisana zdravniška služba. Kr. bankska uprava dravške banovine razpisuje v javni bolnični v Murski Soboti mesto zdravnika - uradniškega pripravniku. Prosičci morajo imeti pogope za sprejem v dravško službo in odslužen staž. Prošaje se naj vlože pri br. banski upravi dravške banovine v Ljubljani do 31. t. m.

Iz brezičnih bolnic. Javna bolnica v Brezičih razglasila, da mora zaradi obsežnih adaptacijskih del v bolniškem poslopju do preklica omejiti sprejem bolnikov na najnujnejše primere. Posebno to velja za porodnice, ki se bodo sprejele samo tedaj, ko jih bo izrecno potreba zdravniška pomoč.

Hruške cveto. Na Rabu je posijalo po deževnih dneh polto solnce in narava se je poigrala s hruškami, ki so naenkrat razviale, da bi človek misil, da je prišla v deželo pomlad. Iz Splita pa poroča, da je v četrtek po deževju postalo v Primorju zelo hladno. Na Dinarskih planinah je zapadel sneg.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma jasno, ponoči in zjutraj hladno. Že včeraj je bilo po večini krajev naše države lepo. Povsod ljudje že čutijo, da se bliža zima. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu in Skopljiju 16, v Beogradu in Sarajevu 13, v Mariboru in Zagrebu 12, v Ljubljani 11 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755.5, temperatura je znašala 2 stopinj.

Pod brzovlak je skočil in ostal živ. 19letni gradič Gjuro Žarkov iz Novega Sada si je hotel v noči od sredne na četrtek končati življenje. Fant je skočil pod lokomotivo beograjskega brzovlaka, ki je zdrivel čezen in ga samo težje poškodoval. Nobeno kolo ga namreč ni zadelo in tako je ostal živ.

Samomor okradene kmetice. Kmetica Ivka Hmelak iz vasi Celine blizu Križevcev je prodala na sejmu junca za 400 Din. Ko je pozneje hodila po sejmu, ji je nekdo denar izmakanil. Sirota je zaplakala in potožila orožnikom, kaj se je zgodiilo. Orožniki ji seveda niso mogli pomagati. Potem je šla na železniški most čez bližnji potok, vzelva vrv. Ki je bila na nji prignala junca na sejem, in se obesila na ograjo mosta.

Šula. Stari Ljubljaničani imajo namreč tudi izreke, ki se nanašajo na vreme, kot kmetje. Torej nič veselega se nam ne obeta — megla in megla. Druga pa itak ne smejo pričakovati, četudi bi danes ne bilo meglenio. Krasno srebro je jesen imamo in marsikje nas lahko zavida, kjer je jesen samo zlata.

— IJ Za slavnostni koncert, ki se bo vrnil danes teden (28. t. m.) v proslavo česko-slovaškega narodnega praznika in katerega priredi turkajšnji odbor Jugoslov-česko-slov. lige, so vstopnice že v predprodaji v Matični knjižarni. Sedeži so po 15, 10, 8 in 6 Din. Stojnišča so brezplačna, vendar mora imeti vsakdo oficijelno vstopnico za stojnišča, katero dvignejo lahko člani narodnih društev in naše društvo v Matični knjižarni. Opozorjam, da mora imeti vsak posetnik pravilno vstopnico, brez te vstop v dvorano ne bo dovoljen.

EDINA TRGOVINA ČEVJEV
V SELENBURGOVI ULICI
»TEMPO«, oddelek za gotovino
LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 4, dvortiče

— IJ Danes TKD film »Bela opojnost«. Opozorjam, vse prijatelje narave in zimskega sporta na današnji film »Bela opojnost« z Leni Riefensthal in najboljšimi smučarji v glavnih vlogah. Izvajali bodo senzacionalno in velenapeto smuško tekmo »Lov za lisico«. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matice danes in jutri že ob 14.15 (ne kot je bilo doslej javljeno ob pol 3. popoldne, to pa zaradi dolžine sporeda!), v nedelje pa ob 11. dopoldne. Ne zamudite tega sporeda!

— IJ Delavski oder »Svobode«. Studio delavskega oda »Svobode« pripravlja za nedeljo 23. t. m. ob pol 9. zvečer v dvorani Elitnega zbornice premjero K. Schönherne tridejanku »Ptički brez gnezda« in inscenacijo in režiji Ferdo Delaka. Prvovrstna zasedba in originalna stilna inscenacija tega sijajnega dela nam jamčijo velik uspeh. Da bo poset predstave omogočen vsakemu, ki se vodstvo oda odloči, da to predstava zmazati cene do skrajnosti. Najdražji sedež je 8 Din, najcenejši pa 4 Din. Delavski oder upravlja le najbolj izbrana dela domače in tujne literature. Predprodaja vstopnic v Delavski zbornici. I, vodil, I. nadstreške.

— Sočani! Udeležite se v soboto zvečer polnoštevilo proslave 20letnice balkanskih zmag. Zbirališče pred magistratom točno ob pol 6. zvečer. Od tam gremo na Krekov trg, kjer se uvrstimo v sprevod. Vsi in točno — Odbor.

— IJ Mungov boj s strupenimi kačami. Zanimiv kulturni film v Elitnem kinu Matice. Nedavno je prilobilo »Jutro« zanimiv članek svojega filmskega referenta o filmu velenapetega boja indijskega muniga z najstrupeniješo kačo indijskega pragozda. V Elitnem kinu Matice bomo imeli priliko videti v filmu ta boj v prekrasnom in vezeninavim filmu, ki pride na platno v predprogramu poleg novega Ufingovega tehnika. Na ta film, ki bo na sporedu od jutri ob lepi Lehárjevi opereti Valček sreče, prav posebno opozarjam občinstvo.

— IJ Splošno žensko društvo poziva svoje članice, da se zanesljivo udeleži proslave 20letnice kumanovske bitke.

— IJ Spored plesnega večera, ki ga izvajata v opernem gledališču v nedeljo 24. t. m. umetnika Pia in Pino Mlakar. Prvi del obsegata naslednje točke: Bach: Uvod, Prokofjev: Korak, Casella: Samogovor I., Narodna: Pogovor, Rimski Korak: Radost, Gotard: V objemu II. del: Pohod brez glasbe, Plesna študija: Bolest, brez glasbe, Petryrek: Privid, Chopin: Eterno pleš I. in II., Rahmannov: Samogovor II., De Fala: Za konec. Na klavirju spremija vse plesne točke kapelnik dr. Damilo Švara. Vstopnice po značilnih opernih cenah so že v predprodaji pri dnevnih blagajnah v operi.

— IJ Koji jugoslovenski sester v Ljubljani vabi vse svoje članice, da se polnoštevno udeleži manifestacije v proslavi 20letnice balkanske vojne, v soboto 22. t. m. Zbirka se ob pol 18. na Krekovem trgu pred Mestnim domom.

— IJ Sreaki odbor JKRD v Ljubljani sporoča svojim krajevnim organizacijam, da se bo za nedeljo 24. t. m. ob 18. napolnjeni stanelek odbornikov vršil v restavracijskih (neservirano) prostorih Zvezde in ne v malih dvoranih. Udeležba za vso odbornike ljubljanskih k. o. obvezna.

— IJ Cvetlični dan za ustavnovitev Centralnega šolskega zdravnega ambulatorija je pokvaril dež. Mogoče bo to soboto vreme ugodnejše, toda hladno je že v teme neprimereno, zato se bo nabiralna akcija izvršila prvo nedeljo po veliki noči. Vsem, ki so se v tako velikem številu s priznajo vrednim idealizmom prijavili za sodelovanje, se prireditveni odbor iskreno zahvaljuje in jih prosi, da bi pomagali ne odrekli svoje pomoči. Upravni odbor društva za ustanavljanje šolskih zdravnih ambulatorijev bo skušal najti sredstva, da

se s 1. februarjem prične z zobnim zdravljenjem v ambulatoriju proti zmeremu pličici, po veliki noči pa upa nabrati toliko, da se bo revnim učencem izvršilo zdravljenje brezplačno.

— IJ Stopnišča pri nunske cerkvi po projektu profesorja Plečnika bo kmalu gotovo. Stare stopnice so bile že preveč obrobiljene, poleg tega pa je bilo tudi treba zavarovati ljudi, ki so bili zaradi nove tramvajske proge v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko zanimanje. S tem večerom otvoril društvo »Krka« svoje redne družabne sestanke, ki se bodo vršili odsej vsek drugi petek v mesecu. Kako veliko je zanimanje zanje, pričajo pozdravna pisma, ki jih je prejelo društvo v nevarnosti, da pridejo naravnost pod tramvaj. Izhoda iz cerkve bosta zdaj na straneh ob podestu. Do višine podesta je postavljen kamnit zid, na vrhu pa kamnita balustrada, dočim je hodnik podaljšan do podstavka cerkve in bo v kratek čas zafaltan.

— IJ »Lepote in znamenitosti delovnega strani«. Za Westrovo predavanje s sklopitičnimi slikami, ki se bo vršilo drevi ob 8. v društvu »Krka« pri Mikliču, vladal veliko z

2. Desetecnik

82

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— Da, res je, sami se prepričate o tem, gospod grof, — je pritrdil Slimak.

— Le da bomo rezali malo hitreje, nego je zamorec, ker se nam mudi. Glejte! Začnemo recimo jutri zjutraj s prvo operacijo, z desnim uhljem, čez dva dni pa pride na vrsto levi, da se ne boste preveč dolgočasili.

— Mene v gledališču nobena stvar tako ne jezik kakor odmori, ko človek ne ve, kaj bi počel — je pripomnil Slimak.

— Če bi si pa premisil, — je nadaljeval Panoufle, — in sicer po prvi, drugi ali tretji operaciji, bo seveda razlika. Če pa plačate takoj, kar zahteva, dobite otroka takoj in vse bo v redu.

Ramon ni odgovoril. Mraz ga je sprejetaval, kajti narava se upira. Ni mogel dvomiti, da mislita lopova resno. Ozri se je na Milčka. Deček je stal neprimerno. Povejal je glavo in razmišljalo, kako bi rešil Ramona.

Pomoči ni mogel pričakovati od nikogar. Njegove roke so bile slabotne in vendar so se im oči iskrile v preprčanju, da bo premagal zahrtna morilca.

Tudi on se je ozrl na Ramona in v tej izmenjavi pogledov med možem in otrokom, med očetom in sinom, čeprav je eden to zavračal, drugi pa ni vedel, kakšna vez ju veže, je bilo nekakšno začetanje nerazdržljive zvezne ljubezni in udanosti.

Slimak in Panoufle, zaposlena s svojim zločinom, se nista zmernila za molčečega otroka.

— Gospod grof, — je dejal Slimak, — že se ne motim, je vam nerodno razmišljati vprisko naču o najinih predlogih. Ker je vam nerodno govoriti, vam damo posebno sodo.

Slimak in Panoufle sta pograbila Ramona in ga odnesla v otroško sobo, vrata sta pa pustila odprtia. Tam sta ga trdno privezala k tramu.

— No, — je dejal Panoufle, — da povem po pravici, priznam, da položaj gospoda grofa ni baš prijeten... To me spominja na prisilni jopič, ki ga natikajo ti preklepi pazniki v Ceyenni ubogim jetnikom... Toda gospod grof bo videl zdaj naše skromne priprave in to ga bo malo razvedril. Mi bomo pa obenem pazili nanj, ne da bi se razburiali.

Slimak je pobral Ramonu vse, kar je imel pri sebi dragocenega. Ta posel je opravljil molče, pač je pa spremjal Panoufle z neslanimi opazkami in dovršil vsak predmet, ki ga je privlekel njegov pajdaš iz Ramonovega žepa.

— Denarnica, — je nadaljeval Slimak in stresel denar v pest. — Kaj, gospod grof, samo petmajst cekinov, dva tisočaka in tri stotake?.. To je pa presneto malo... Sicer pa v pričakanju nečesa boljšega si lahko s tovarišem privočiva nekaj pozirkov na vaše zdravje.

— Prstan!... O, ta je pa že vreden, da ga človek nosi... Prekrasen je... Tale kamenček v njem je gotovo drag, a? Ne torej, častna beseda, gospod grof, vrneva vam ga, čim podpišete ček, kajti prstan je morda rodbinski spomin... K večjemu ču bi ga nama sani ponudili... V takih primerih sem preveč vlijeden in bi prstana ne mogel odkloniti... To bi vam bilo darilo za našo milostivo, z gospo Zefyrino.

— Revolver!... no, tale dragulji pa kupim... krasen je, ameriški, a? Tega kar obdržim v spomin na prijetni večer, ki ga name nameravate pripraviti. Niste zadovoljni? Kaj ste tako grde značaja?... Želite morda premisli to zadevo... Na razpolago sem vam in pustiva vas samega...

Po teh besedah je odšel Panoufle s tovarišem v veliko sobo; sedla sta in se na ves glas zasmajala.

Ponos je branil Ramonu odgovarjati lopovoma, pa naj bi govorila kar-

koli. Nepramnost teh podležev mu je poguala vso kri v glavo in malo je manjkal, da njegovo ogroženje ni brušnilo na dan. Misli je, da bo zblazel.

Od strašne tragedije, ki je tako temelito izpremenila vse njegovo življenje, je že stokrat zrl smrti v obraz in vedno jo je pozdravljala z zaničljivim smehljajem. Danes se je pa prvič bal.

Bal se je žaloštne smrti, ki ga je čakala. Gotovo bi ostala nekaznovana.

Kotu bi pa prišlo na misel iskatr traplo v tem brlogu? Spomnil se je na raznoročila v novinah o najdenih okostnjakih, ki so jih odkopali šele po dolgih letih v kleteh starih hiš. Spomnil se je, da je čital nekoč o človeku, ki so ga našli zvezanega in zamašenimi ustmi v sobi, kjer so ga bili roparji pustili javno pod pretvezo, da je odpotoval; traplo so našli šele čez več tednov, ko so bili lopovi že davno na varnem.

In v razvjetni fantaziji je znova viadel strašno noč, ko se je kruto osvetil, videv je moža, ki mu je bil izročil otroka, videv je lopova, kako beži s smehljajom se premiči v temno noč.

Ali je zdaj sam kaznovan zato, ker je sodil druge? Da in kaznen je grozna.

Malo je manjkal, da ni krknil: Mlosti! Toda ponos mu je zadrljal ta vzklik na ustih.

Sicer pa, kdo ve, ali bi se rešil, tudi če bi zdaj na vse pristal? Ali bi mu lopova prizanesla?

Kdo ve, če nista sklemila oropati in umorili ga, da bi njun zločin ne prisel na dan?

Ne, ne, raje umreti, nego ukloniti se tem tolovojam...

Umreti... on!... Kaj pa otrok? Mu bosta ropanja prizanesla? Ali se ne bosta hotela iznenediti te neprjetne priče, tega fantalina, ki bi utegnil postati celo nevaren, če bi ne zнал držati jezik za zobni?

Ali pa — kar bi bilo še strašnejše — ga bosta silišla po tem prvem poskušu slediti jima na pot zločinov, kamorja je bil Ramon sam padnil in kamor po zatrevanju lopovov samih deček ni hotel stopiti.

Ne, to se ne sme zgoditi!... Utkoni se, da jima teh sto tisoč frankov.

Ves osramočen je sklemil prosiši mlosti. Hotel je lopovoma celo obljubiti, da ju ne bo izdal, samo da bi rešil otroka.

Toda v hipu, ko je hotel izpregovoriti, mu je ušel pogled na Milčka, čepečega v kotu. Tudi deček ga je neprimčno gledal.

Ta čas se je pa vrnila Zefyrina s Claudinetom.

— No, končno se je naša gospodinja vrnila! — je vzkliknil Panoufle. — Prst! — je nadaljeval videc, da Zefyrina odpira usta, da bi vprašala, kaj se je zgodilo v njeni odsotnosti in da bi povedala, kako je Milček na kolodvoru izginil. — Pst, zorna Zefyrina... takoj se pomenimo... Najprej pa nama prineseti dobre jedade in pičaje... Ponoči naju čaka... delo. Prinesite nam tudi karte, da nama ne bo dolgčas, ko bova bedela... Igrala bova zločinski pike!

Zefyrina je po svoji starci navadi močke ubogala. Sicer ji je pa Slimak pokazal s prstom na jetnik in takoj je razumela, da mora držati jezik za zobni, dokler ji sama ne pojasnitata, za kaj gre.

Takoj, fantička, zdaj pa le hitro spati, — je dejal Slimak, ko je bilo na mizi vse, kar sta s Panoufлом želeta. — Panoufle vama posodi za nocoj svojo luknjo. Mi imamo še važne opravke in vaju ne potrebujemo.

Predno je odšel iz sobe, se je Milček še enkrat ozrl na Ramona in Ramon je čutil, kako mu yliva ta čisti in zaupljivi otroški pogled pogum v srce.

Vendar so mu pa napočili strašno dolgi in mučni trenutki. Tolovaja sta sedla za mizo in ga ves čas opazovala. Bila sta povsem mirna, čeprav sta snovala tako grozen zločin.

Pošteno, brez prepipa sta si razdelila, kar sta bila ukradla grofu. Panoufle je stopil pred Zefyrino in ji z galantnim poklonom ponudil prstan.

— Prstan!... O, ta je pa že vreden, da ga človek nosi... Prekrasen je... Tale kamenček v njem je gotovo drag, a? Ne torej, častna beseda, gospod grof, vrneva vam ga, čim podpišete ček,

— Želite morda premisli to zadevo... Na razpolago sem vam in pustiva vas samega...

Po teh besedah je odšel Panoufle s tovarišem v veliko sobo; sedla sta in se na ves glas zasmajala.

Ponos je branil Ramonu odgovarjati lopovoma, pa naj bi govorila kar-

Od Napoleona do radia Smrt 112 letne Irke, ki ji je bilo šest mesecov, ko je umrl Napoleon

Ze včeraj smo poročali o smrti 112 letne Irke Katarine Plunketove (ne Flemketlove). Pokojna je bila potomka znamenitega irskega kancelaria državnega zaklada, prvega lorda Plunketa, člena starega irskega parlamenta. Rona je bila istega leta, ko je stopil na angleški prestol Georg IV. in bilo ji je 17 let, ko je zavladala kraljica Viktorija. Med njenim dolgim življem se je zgodilo marsikaj. Bilo je šest mesecov, ko je umrl Napoleon. Teden njenih prvih spominov se je nanašal na povatanje v Dublin, ki ga je nastopila še v nosilnicu. Ponosno je pripovedovala kako je pestovala pisatelja Walterja Scotta, ki je rad zahajal k njenim staršem. Kot dekle je prisostvovala svečani otvoritve vožnje na Stephensonovi železnišči, so let pozneje je pa videla avtomobile in letala.

Ostala je samica in preživelu je vseh pet svojih mlajših sester. Najmlajša njenega sestra Gertruda je bila starica 75 let, ko je izrazila željo, da bi rada obiskala mesto Dublin, njenega starejšega

sestra Katarina, ki ji je bilo takrat 104 leta, je pa sklenila, da sme s sestro na takoj dolgo pot, samo v spremstvu garedame, če, da je Dublin preveliko in prenevorno mesto za neizkušeno dekle. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala daljše izlete samo v spremstvu arabščin. Katarina Plunketova sama se pa ni bala dolgih potovanj in je posetila skoraj vsa glavna mesta Evrope, hodiла je na ture v Švicarske Alpe, udeležila se je kmalu po veliki indijski ustaji zelo nevarne turistične ekspedicije v Indijo in prestrašila je svoje prijatelje, ko je med bivanjem v Palestini prirejala